

ਇੱਕੀਵਾਂ ਅਧਿਆਇ

ਚੰਪਾ ਨਾਮਕ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਪਾਲਿਤ ਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਬਾਣੀਆ ਸ਼ਰਾਵਕ (ਉਪਾਸਕ) ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਹਾਤਮਾ, ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦਾ ਚੇਲਾ ਸੀ। 1।

ਉਹ ਸ਼ਰਾਵਕ "ਨਿਰਗਰੰਥ ਪ੍ਰਵਚਨ" (ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼) ਦਾ ਜਾਣਕਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਪਿਹੁੜ ਨਗਰ ਆਇਆ। 2।

ਪਿਹੁੜ ਨਗਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਬਾਣੀਏ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਰਭਵਤੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ। 3।

ਪਾਲੀਤ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 4।

ਉਹ ਬਾਣੀਆ ਸ਼ਰਾਵਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ (ਰਾਜੀ ਖੁਸ਼ੀ) ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਧਣ ਫੁੱਲਣ ਲੱਗਾ। 5।

ਉਸ ਨੇ (ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਲ) ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ 72 ਕਲਾ ਸਿੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਵਾਨ ਬਣਿਆ ਉਹ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਪਿਆਰਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ। 6।

ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਉਸ ਲਈ ਰੂਪਨੀ ਨਾਮਕ ਸੁੰਦਰ ਪਤਨੀ ਲੈ ਆਇਆ। ਉਹ ਦੋਗੁੰਦਕ ਦੇਵ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। 7।

ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਮਹਿਲ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਤਲ ਵਾਲੇ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਹੋਏ ਚੋਰ ਨੂੰ ਕਤਲ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਲਿਜਾਂਦੇ ਵੇਖਿਆ। 8।

ਉਸ ਚੋਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਵੈਰਾਗ ਵਿਚ ਭਿੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, "ਦੁੱਖ ਹੈ। ਇਹ ਅਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਆਖ਼ਿਰੀ ਫਲ ਪਾਪ ਅਰਥਾਤ ਦੁੱਖ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ"। 9।

ਉਸ ਭਗਵਾਨ ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਨੇ ਧਰਮ ਵੈਰਾਗ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਸਾਧੂ ਬਣ ਗਿਆ। 10।

ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਆਖਦੇ ਹਨ, 'ਸਾਧੂ' ਮਹਾਨ ਕਲੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਮੋਹ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਭੈਅ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਿਆਨਕ ਸੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਰਤ, ਸ਼ੀਲ (ਚਰਿੱਤਰ) ਅਤੇ ਪਰਿਸ਼ੈ (ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਸ਼ਟਾਂ) ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। 11।

ਅਹਿੰਸਾ, ਸੱਚ, ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਅਤੇ ਅਪਰਿਗ੍ਰਹਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਮਹਾਵਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਨੀ ਜਿਨੇਂਦਰ ਭਗਵਾਨ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਚੱਲ। 12।

ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਰਹਿਮ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖਿਮਾ ਭਾਵ ਨਾਲ ਕੁਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸੰਜਮੀ, ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਸਮਾਧੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਸ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸਾਧੂ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਪ ਰੂਪੀ ਵਿਉਪਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੇ। 13।

ਸਾਧੂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰੇ ਉਹ

ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਭਿਆਨਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਨਾ ਡਰੇ। ਉਹ ਭੈੜੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਭਿਅਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾ ਬੋਲੇ।14।

ਸੰਜਮੀ ਸਾਧੂ ਬੁਰੇ ਬਚਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਘੁੰਮੇ ਫਿਰੇ। ਪਿਆਰ ਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਸਭ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰੇ। ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵੇਖੇ ਉਸੇ ਦੀ ਹੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਪੂਜਾ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਦੀ ਵੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਕਰੇ।15।

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਧੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ । ਸਾਧੂਪੁਣੇ ਵਿਚ ਦੇਵਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਮਤਾ ਪੂਰਵਕ ਸਹਿਣ ਕਰੇ।16।

ਜਿੱਥੇ ਅਨੇਕਾਂ ਅਸਹਿ ਪਰਿਸ਼ੈ (ਕਸ਼ਟ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਇਰ (ਬੁਜ਼ਦਿਲ) ਲੋਕ ਲੜਖੜਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਧੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਨਾਗਰਾਜ ਹਾਥੀ ਨਹੀਂ ਘਬਰਾਂਦਾ।17।

ਸਰਦੀ, ਗਰਮੀ, ਡੰਗ, ਮੱਛਰ, ਕੰਡੇ ਵਾਲੇ ਘਾਹ ਆਦਿ ਜਦ ਦੋਹ ਨੂੰ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਮੁਨੀ ਸ਼ਾਂਤ ਭਾਵ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਕਰੇ।18।

ਸਮਝਦਾਰ ਸਾਧੂ ਰਾਗ ਦਵੈਸ਼ ਅਤੇ ਮੋਹ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਡੋਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮੇਰੂ ਪਰਬਤ ਤੂਫ਼ਾਨ ਆਉਣ ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਿੱਲਦਾ। ਮੁਨੀ ਵੀ ਆਤਮ ਗੁਪਤੀ (ਮਨ, ਬਚਨ, ਸਰੀਰ ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ) ਰਾਹੀਂ ਕਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰੇ।19।

ਪੂਜਾ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕਾਰਨ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਾਧੂ ਪੂਜਾ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਉਹ ਸੰਜਮੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਤੇ ਸਰਲ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਨਿਰਵਾਨ ਪਦ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।20।

ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਮੁਨੀ ਨੇ ਅਰਤੀ (ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਰਤੀ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ)। ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਸਤੁਤੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਰਾਗ ਆਦਿ ਤੋਂ ਤਿਆਗੀ ਹੋ ਗਏ। ਆਤਮਾ ਦੇ ਹਿੱਤਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਦ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰਥ ਪਦ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੋਗ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਰਮ ਆਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਮੋਹ ਮਮਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਤਿਆਗ ਮਾਰਗ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ।21।

ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ 6 ਕਾਈਆਂ ਦਾ ਰੱਖਿਅਕ ਸਾਧੂ ਮਹਾਨ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤਾਜ਼ੇ ਲਿਪੇ ਹੋਏ ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਬੀਜਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ ਤੇ ਪਰਿਸ਼ੈ ਸਹਿਣ ਕਰੇ।22।

ਸੱਚੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪਾਲਨ ਕਰਕੇ, ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਸੱਚੇ ਧਰਮ ਦਾ ਆਚਰਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨਧਾਰੀ ਤੇ ਯਸ਼ਵਾਨ ਹੋ ਕੇ ਧਰਮ ਸੰਘ ਦੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਮਕਣ ਲੱਗੇ।23।

ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਲ ਸੰਜਮ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਲ ਅਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਪੁੰਨ ਤੇ ਪਾਪ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਰ ਕੇ ਮੋਕਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ।24।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

ਗਾਥਾ 2 ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਾਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦੀ ਉਪਾਸਕ ਸਮੁੰਦਰਪਾਲ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਾਲਿਤ ਦਾ ਨਿਰਗਰੰਥ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਜੈਨ ਧਰਮ ਦਾ ਖਾਸ ਵਿਦਵਾਨ ਹੈ।

ਗਾਥਾ 16

ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤਿ ਗਲਤ ਖਿਆਲ ਭਿਕਸ਼ੂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਧੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਾਬੂ ਕਰੇ। (ਸਰਵਾਰਥ ਸਿਧੀ ਵਿਰਤੀ)

ਗਾਥਾ 24 ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ

ਮੰਡਕੋਪਨਿਸ਼ਧ

3/13

ਰਬਨੇਮਿਆ ਅਧਿਐਨ

ਇਹ ਅਧਿਐਨ 22ਵੇਂ ਤੀਰਥੰਕਰ ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ (ਨੇਮੀਨਾਥ) ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਨੇਮੀਨਾਥ ਦੇ ਦੀਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕੇ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਸਾਧੂਪੁਣੇ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਣ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਨੇਮੀਨਾਥ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾਤਨ ਜੈਨ ਤੇ ਵੈਦਿਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਵਿਰਤਾਂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜੈਨ ਆਗਮ ਸ੍ਰੀ ਦਸਵੇਂਕਾਲਿਕ ਸੂਤਰ ਦੇ ਅੰਤਗੜਦਸਾਂਗ ਸੂਤਰ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਨੇਮੀਨਾਥ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਸਾਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਯਜੁਰਵੇਦ ਪ੍ਰਭਾਸਪੁਰਾਣ ਆਦਿਕ ਗਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਅੱਪਭਰੰਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਗਵਾਨ ਨੇਮੀਨਾਥ ਯਾਦਵਵੰਸ਼ੀ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਸਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਦੇ ਸਾਧੂ ਬਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ (ਨੇਮੀਨਾਥ) ਸਾਧੂ ਬਣ ਕੇ ਗਿਰਨਾਰ (ਜੂਨਾਗੜ) ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਖੇ ਤਪ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗੋਤਰ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਰਾਜਮਤੀ ਨੇ ਸਾਧਵੀ ਜੀਵਨ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਨੂੰ ਗਿਰਨਾਰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਧਵੀ ਰਾਜਮਤੀ ਕਈ ਹੋਰ ਸਾਧਵੀਆਂ ਨਾਲ ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਰਨਾਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਜਾ ਰਹੀ

ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਹਨ੍ਹੇਰੀ, ਮੀਂਹ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਪਹਾੜ ਤੇ ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਸਾਧਵੀਆਂ ਰਾਹ ਭਟਕ ਗਈਆਂ। ਇਕੱਲੀ ਰਾਜਮਤੀ ਨੇ ਗਿਰਨਾਰ ਪਰਬਤ ਦੀ ਇਕ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਿੱਜੇ ਕੱਪੜੇ ਸੁਕਾਉਣ ਲਈ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਜਿਸ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰਥਨੇਮੀ ਨਾਂਅ ਦਾ ਮੁਨੀ ਤਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਾਜਮਤੀ ਸਾਧਵੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਰਥਨੇਮੀ ਦੀ ਕਾਮਵਾਸਨਾ ਜਾਗ ਪਈ। ਸਾਧਵੀ ਰਾਜਮਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਭਟਕੇ ਮੁਨੀ ਰਥਨੇਮੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਈਵਾਂ ਅਧਿਐਨ

ਸ਼ੇਰੀਆਪੁਰ ਨਗਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲਾ ਵਾਸੂਦੇਵ ਨਾਮਕ ਮਹਾਨ ਸੰਪਤੀ ਤੇ ਰਿੱਧੀ ਵਾਲਾ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਸੀ।11।

ਉਸ ਦੇ ਰੋਹਣੀ ਤੇ ਦੇਵਕੀ ਨਾਮਕ ਦੋ ਇਸਤਰੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰਾਮ ਤੇ ਕੇਸ਼ਵ ਸਨ।2।

ਉਸੇ ਸ਼ੇਰੀਆਪੁਰ ਨਗਰ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਜੈ ਨਾਮਕ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਲੱਛਣਾਂ ਤੇ ਮਹਾਨ ਰਿੱਧੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।3।

ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਵਾ ਦੇਵੀ ਨਾਮਕ ਮਹਾਰਾਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ (ਨੇਮੀਨਾਥ) ਨਾਮਕ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਤਾਰਨ ਵਾਲਾ ਤੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਜੇਤੂ ਸੀ।4।

ਉਹ ਅਰਿਸ਼ਟ ਨੇਮੀ ਸੁਭ ਲਕਸ਼ਣਾਂ (ਜੋਤਿਸ਼ ਪੱਖੋ) ਵਾਲਾ, ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਅੱਠ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਗੌਤਮ ਗੌਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਆਮ (ਕਾਲੇ ਰੰਗ) ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ ਸੀ।5।

ਉਹ ਬਜਰ ਰਿਸ਼ਵ ਨਾਰਾਥ ਸਹਿਨਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਮ ਚਤੁਰਸ ਸੰਸਥਾਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪੇਟ ਮੱਛੀ ਦੇ ਪੇਟ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਕੇਸ਼ਵ (ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ) ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਰਾਜਮਤੀ ਨਾਮਕ ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।6।

ਉਹ ਰਾਜਪੁੱਤਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ, ਮਨੋਹਰ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਯੋਗ ਲੱਛਣ ਤੋਂ ਭਰਪੂਰ ਚਮਕਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਮਾਨ ਰੰਗ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਸੀ।7।

ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਗਰਸੇਨ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਰਿਧੀਵਾਨ ਵਾਸੁਦੇਵ ਨੇ ਆਖਿਆ "ਕੁਮਾਰ (ਨੇਮੀਨਾਥ) ਜੇ ਇਥੇ ਆਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ

ਉਸ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ ?" 18।

ਅਰਿਸ਼ਟ ਨੇਮੀ ਨੂੰ ਸਭ ਦਵਾਈਆ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕੌਤਕ (ਹੈਰਾਣੀ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਲ) ਅਤੇ ਮਗਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਹਿਣਿਆਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। 9।

ਵਾਸਦੇਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਤਵਾਲੇ (ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੇ) ਵੱਡੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲੇ ਰੰਧ ਹਸਤੀ (ਹਾਥੀ) ਤੇ ਬੜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ਼ੋਭਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੁੜਾਮਨੀ ਨਾਮਕ ਗਹਿਣਾ ਸਿਰ ਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 10।

ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਉੱਚੇ ਛਤਰ ਚਾਮਰਾਂ ਨਾਲ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਆਪਣੇ 10 ਯਾਦਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਕੁਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। 11।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਜੀ ਹੋਈ ਚਤੁਰੰਗੀ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੇ ਵਾਜੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ। 12।

ਅਜਿਹੀ ਉੱਤਮ ਰਿੱਧੀ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਕੀਰਤੀ ਨਾਲ ਅੰਧਕ ਵਰਿਸ਼ਨੀ ਦੇ ਕੁਲ ਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਭਵਨ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ। 13।

ਉਸ (ਨੇਮੀ ਨਾਥ) ਨੇ ਉਥੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਡਰ ਕਾਰਨ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ, ਬਾੜੇ ਅਤੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਡੱਕੇ ਦੁਖੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। 14।

ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਂਸ ਦੇ ਲਈ ਖਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮਹਾਨ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟ ਨੇਮੀ ਨੇ ਸਾਰਥੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਖਿਆ। 15।

ਸੁਖ ਦੀ ਚਾਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਿਸ ਲਈ ਬਾੜੇ ਅਤੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਰੋਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ? 16।

ਸਾਰਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੇ ਭੱਦਰ ! ਪ੍ਰਾਣੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਆਹ ਕਾਰਜ

ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਂਸ ਖੁਆਉਣ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ।17।

ਸਾਰਥੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਵਾਲਾ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਜੀਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰਹਿਮ ਦਿਲ ਉਸ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ।18।

ਜੇ ਮੇਰੇ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।19।

ਉਸ ਮਹਾਨ ਯੱਥ ਵਾਲੇ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਨੇ ਕੁੰਡਲ, ਕਰਧਨੀ (ਹੱਥ ਦਾ ਚੂੜਾ) ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸਾਰਥੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ।20।

ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਹੀ ਸਾਧੂ ਦੀਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉਜਾਗਰ ਹੋਈ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਕਾਸ਼ੀ ਦੇਵਤੇ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਦੇਵਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਰਿੱਧੀ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਆਏ।21।

ਦੇਵ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟ ਨੇਮੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੋਹਣੀ ਪਾਲਕੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਦਵਾਰਕਾ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਰੇਵਤਗਿਤਰੀ (ਗਿਰਨਾਰ ਪਰਬਤ) ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।22।

ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਾਗ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉੱਤਮ ਪਾਲਕੀ ਤੋਂ ਉਤਰੇ। ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਨੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਚਿੱਤਰਾ ਨਛੱਤਰ ਵਿਚ ਸਾਧੂ ਦੀਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਥ ਕੀਤੀ।23।

ਸਮਾਧੀ ਵਾਲੇ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਨੇ ਸੁਗੰਧ ਵਾਲੇ ਤੇਲਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲੇ ਅਤੇ ਘੁੰਗਰਾਲੇ ਬਾਲਾਂ ਦਾ ਪੰਜ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਕੇਸ਼ ਲੋਚ ਕੀਤਾ (ਬਾਲ ਪੁੱਟ ਲਏ)।24।

ਵਾਸੂਦੇਵ ਨੇ ਬਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜ ਇੰਦਰੀਆਂ ਜੇਤੂ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਹੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਜੇਤੂ ! ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਛੇਤੀ ਪੂਰੀ

ਹੋਵੇਗੀ।25।

ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨ, ਦਰਸ਼ਨ, ਚਾਰਿੱਤਰ, ਤਪ, ਖਿਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰੋਗਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰੋ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧੋ।26।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਮ, ਕੇਸਵ, ਦਸਾਰ, ਯਾਦਵ ਤੇ ਹੋਰ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਨੂੰ ਬੰਦਨਾ ਕਰਕੇ ਦਵਾਰਕਾਪੁਰੀ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ।27।

ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਦੀ ਦੀਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜਮਤੀ, ਆਪਣਾ ਹਾਸਾ, ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਬੈਠੀ। ਉਹ ਦੁਖੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗੀ।28।

ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ - ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਨੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦੀਖਿਆ ਲੈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।29।

ਹੱਸਲੇ ਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਪੱਕੀ ਰਾਜਮਤੀ ਨੇ ਕੰਘੀ ਕੀਤੇ ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਰੇ ਭੋਰ ਜਿਹੇ ਕਾਲੇ ਕੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੇਸ਼ ਦਾ ਲੋਚ ਕਰ ਲਿਆ।30।

ਵਾਸੂਦੇਵ ਨੇ ਕੇਸ਼ ਰਹਿਤ ਇੰਦਰੀਆਂ ਜੇਤੂ, ਰਾਜਮਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਹੇ ਕੰਨਿਆ ! ਤੂੰ ਘੋਰ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਵੇ।"31।

ਸ਼ੀਲਵਤੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਰਾਜਮਤੀ ਨੇ ਦੀਖਿਅਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਵਾਰਕਾ ਵਿਚ ਦੀਖਿਅਤ ਕੀਤਾ।32।

ਉਹ ਰੇਵਤ ਪਰਬਤ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਹ ਭਿੱਜ ਗਈ। ਵਰਖਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਠਹਿਰ ਗਈ।33।

ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਕੇ ਸੁਕਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਉਸ ਰਾਜਮਤੀ ਨੂੰ ਰਥਨੇਮੀ (ਅਰਿਸਟਨੇਮੀ ਦੇ ਭਰਾ) ਨੇ ਨੰਗੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭੰਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰਾਜਮਤੀ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲਿਆ।34।

ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਉਸ ਵਰਤਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਜਮੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਡਰ ਗਈ ਉਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਢਕ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ।35।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਜੈ ਦੇ ਰਾਜਪੁੱਤਰ ਰਥਨੇਮੀ ਨੇ ਰਾਜਮਤੀ ਨੂੰ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕੰਬਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਖਿਆ।36।

‘ਹੇ ਭਦਰੇ ! ਮੈਂ ਰਥਨੇਮੀ ਹਾਂ ! ਹੇ ਸੁੰਦਰੀ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ। ਰਾਜਮਤੀ ਮੈਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈ। ਸੋਹਣੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲੀ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।’।37।

ਆ ਆਪਾਂ ਭੋਗਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੀਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੀਵਨ ਦੁਰਲਭ ਹੈ। ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗ ਕੇ ਆਪਾਂ ਫੇਰ ਜਿਨਮਾਰਗ (ਸਾਧੂਪੁਣਾ) ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।38।

ਰਥਨੇਮੀ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਰਹਿਤ ਤੇ ਭੋਗਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਰ ਚੁੱਕਾ ਵੇਖ ਕੇ ਰਾਜਮਤੀ ਇਸ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਫਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਵਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕ ਲਿਆ।39।

ਨੇਮ ਤੇ ਵਰਤ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿੜ ਉਸ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਜਾਤ, ਕੁਲ ਤੇ ਸ਼ੀਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਰਥਨੇਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਖਿਆ।40।

‘‘ਜੇ ਤੂੰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੈਸ਼ਰਮਣ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਿਲਾਸ ਲੀਲ੍ਹਾ ਵਿਚ

ਨਲਕੁਬਰ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮੂਰਤੀ ਹੋਵੇ, ਹੋਰ ਤਾਂ ਕੀ ਚਾਹੇ ਤੂੰ ਇੰਦਰ ਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਅੰਧਕ ਕੁਲ ਵਿਚ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੱਪ ਧੁਮਸਿਖਾ (ਬਲਦੀ ਅੱਗ) ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਲਟੀ ਕੀਤੇ (ਕੈਅ ਕੀਤੇ) ਹੋਏ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ'।41-42।

ਹੇ ਯਸ ਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ! ਤੈਨੂੰ ਧਿਕਾਰ ਹੈ ਤੂੰ ਭੋਗੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਈ ਬੁੱਕੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪੀਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੇਰਾ ਮਰ ਜਾਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ।43।

ਮੈਂ ਭੋਜ ਰਾਜ (ਉੱਗਰਸੈਨ) ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਹਾਂ ਤੂੰ ਅੰਧਕ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ। ਅਸੀਂ ਕੁੱਲ ਤੋਂ ਗੰਧਨ ਸੱਪ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਤੂੰ ਭਰਮ ਰਹਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਇਕ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਸੰਜਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰ।44।

ਤੂੰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਗ ਭਾਵ ਰੱਖੇਗਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾ ਨਾਲ ਹਿੱਲਣ ਵਾਲੇ ਦਰਖਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਆਤਮਾ ਵਾਲਾ ਬਣੇਗਾ।45।

ਜਿਵੇਂ ਗਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੰਡਪਾਲ (ਭਾਰ ਢੋਣ ਵਾਲੇ) ਗਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੂੰ ਵੀ ਸਾਧੂਪੁਣੇ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।46।

ਤੂੰ ਕਰੋਧ, ਮਾਨ, ਮਾਇਆ ਅਤੇ ਲੋਭ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਪਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਰ।48।

ਸੰਜਮ ਵਾਲੀ ਰਾਜਮਤੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਰਥਨੇ ਮੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਥਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਪਾਗਲ ਹਾਥੀ ਵਸ

ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।48।

ਉਹ ਮਨ, ਬਚਨ ਤੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਜੇਤੂ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ
ਦਾ ਧਾਰਕ ਬਣਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅਚਲ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸਾਧੂਪੁਣੇ
ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ।49।

ਕਠੋਰ ਤੱਪ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਸਾਰੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਖਪਾ ਕੇ ਉਹ
ਦੋਵੇਂ ਅਨੁੱਤਰ ਸਿੱਧਗਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ।50।

ਗਿਆਨੀ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲੇ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਕਰਦੇ ਹਨ।51।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

ਗਾਥਾ 1 ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਸੁਦੇਵ ਮਥੁਰਾ ਰਹਿੰਦਾ
ਸੀ ਸੋਰਿਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਬਾ ਸੀ।

ਗਾਥਾ 2 ਕੇਸ਼ਵ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੀ ਨਾਉਂ ਹੈ।

ਗਾਥਾ 3

ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਜੈ ਅੰਧਕ ਕੁੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਪਟਰਾਣੀ ਸ਼ਿਵਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। (1) ਅਰਿਸ਼ਟਨੋਮੀ (2)
ਰਥਨੋਮੀ (3) ਸਤਨੋਮੀ (4) ਦ੍ਰਿੜ ਨੋਮੀ, ਅਰਿਸ਼ਟਨੋਮੀ 22ਵੇਂ ਤੀਰਥੰਕਰ
ਬਣੇ। ਰਥਨੋਮੀ ਤੇ ਸਤਨੋਮੀ ਪ੍ਰਤੇਕ ਬੁੱਧ ਬਣੇ।

ਗਾਥਾ 5

ਪ੍ਰਵਚਨ ਸਾਰਦਵਾਰ ਵਿਰਤੀ (ਪੰਨਾ 410-11) ਅਨੁਸਾਰ
ਸਰੀਰ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਛੱਤਰ, ਚੱਕਰ, ਅਕ੍ਰਿਸ਼ ਆਦਿ ਰੇਖਾਵਾਂ ਹੀ

ਲੱਛਣ ਹਨ। ਆਮ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ 32, ਬਲਦੇਵ ਵਾਸਦੇਵ ਦੇ 108, ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਅਤੇ ਤੀਰਥੰਕਰ ਦੇ 1008 ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਗਾਥਾ 6

ਸਰੀਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਬਜਰ ਰਿਸ਼ਵ ਨਾਰਾਚ ਸਹਿਨਨ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਪਾਲਥੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਣ ਸਮਾਨ ਹੋਣ ਸਮ ਚਤੁਰਸਮ ਨਾਮ ਸਰਵਉਚ ਸੰਸਥਾਨ ਹੈ।

ਰਾਜਮਤੀ, ਭੋਗਕੁਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਉਗਰਸੈਨ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪੁਰਾਣ ਵਿਚ ਉਗਰਸੈਨ ਰਾਜੇ ਦੀ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰੀਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ। (1) ਕੰਸ਼ (2) ਕੇਸ਼ਵਤੀ (3) ਸੁਤਨੂੰ (4) ਰਾਸ਼ਟਰਪਾਲੀ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਸੁਤਨੂੰ ਹੀ ਰਾਜਮਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਤਰਾਧਿਐਨ ਸੂਤਰ ਵਿਚ (22/37) ਰਥਨੇਮੀ ਰਾਜਮਤੀ ਨੂੰ ਸੁਤਨੂੰ ਵੀ ਆਖਦਾ ਹੈ।

ਗਾਥਾ 10

ਗੰਧਹਸਤੀ ਇਕ ਉਤਮ ਦਰਜੇ ਦਾ ਬਲਵਾਨ ਹਾਥੀ ਜਿਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਾਲ ਦੂਸਰੇ ਹਾਥੀ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਗਾਥਾ 11

ਦਸਾਰ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਦਸ ਯਾਦਵ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ :

(1) ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਜੈ (2) ਅਕਸ਼ੋਵਯ (3) ਸਿਤਮਿਤ (4) ਸਾਗਰ (5) ਹਿਮਵਾਨ (6) ਅਚਲ (7) ਧਰਮ (8) ਪੂਰਨ (9) ਅਭਿਚੰਦ (10) ਵਾਸਦੇਵ। ਅੰਧਕ ਵਰਿਸ਼ਨੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰਾਣੀ ਸੁਭੱਦਰਾਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁੱਤਰੀਆਂ ਕੁੰਤੀ ਤੇ ਮਾਧੁਰੀ ਸਨ।

ਵਿਰਤੀਕਾਰ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸਟਨੋਮੀ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਨੀ ਪ੍ਰੰਗਮ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯਾਦਵਕੁਲ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਗਾਥਾ 42 ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ਵਿਸਬੰਤ ਜਾਤਕ 69

ਗਾਥਾ 43 ਹਰੀਵੰਸ਼ ਪੁਰਾਣ ਅਨੁਸਾਰ ਸਣੁਵੰਸ਼ ਹਰੀਵੰਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਯਦੁਵੰਸ਼ ਦਾ ਨਗਪਤੀ ਨਾਮਕ ਰਾਜਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਹੋਏ (1) ਸੁਵੀਰ (2) ਸੇਵਿਰ। ਸੁਵੀਰ ਮਥੁਰਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ ਤੇ ਸੁਰ ਸੋਰਿਆਪੁਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਣਿਆ। ਅੰਧਕ ਵਰਿਸ਼ਨੀ ਸੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਵਰਿਸ਼ਨੀ ਸੁਵੀਰ ਦਾ। ਭੋਜਕ ਵਰਿਸ਼ਨੀ ਦੀ ਪਤਲੀ ਪਦਮਾਵਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਉੱਗਰਸੇਨ, ਮਹਾਸੇਨ ਅਤੇ ਦੇਵਸੇਨ ਸਨ। ਗੰਧਾਰੀ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਪੁੱਤਰੀ ਸੀ।

ਕੇਸ਼ੀ ਗੌਤਮ ਅਧਿਐਨ

ਕੇਸ਼ੀ ਭਗਵਾਨ ਪਾਰਸ਼ਵ ਨਾਥ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਚਾਰਿਆ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੰਧਰ ਇੰਦਰ ਭੂਤੀ ਗੌਤਮ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਸ਼ ਸਨ। ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੈਨ ਸਾਹਿਤ ਗੰਧਰ ਗੌਤਮ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਆਪਸੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਤੇ ਗੰਧਰ ਗੌਤਮ ਦਾ ਜੈਨ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਉਹ ਹੀ ਥਾਂ ਹੈ ਜੋ ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਵਿਚ ਅਰਜੁਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ਼ੀ ਚਤੁਰਯਾਮ ਧਰਮ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਪੰਜ ਮਹਾਵਰਤ ਰੂਪੀ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ੰਕੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਗੌਤਮ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਮੇਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ। ਗੌਤਮ ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਭ ਸ਼ੰਕਾ ਦੂਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਰਿਸ਼ਵਦੇਵ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ ਤੱਕ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਮਾਨ-ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਨ ਧਰਮ ਮਹਾਵੀਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਇਕ ਆਖਿਰੀ ਕੜੀ ਸਨ। ਜੈਨ ਧਰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਤੇ ਧਰਮ ਚਰਚਾ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਸੂਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਤੇਈਵਾਂ ਅਧਿਆਇ

ਭਗਵਾਨ ਪਾਦਸ ਨਾਥ ਨਾਮਕ 'ਜਿਨ' ਹੋਏ। ਉਹ ਅਰਹਨ (ਮਾਨਸਿਕ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ) ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਤਿਕਾਰੇ ਗਏ, ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ, ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਤੀਰਥ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਤੇ ਆਤਮ-ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਵੀਤਰਾਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਨ।11

ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਗਵਾਨ ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ਼ੀ ਨਾਮਕ ਸ਼੍ਰਮਣ (ਚੋਲੇ) ਹੋਏ ਹਨ। ਜੋ ਮਹਾਨ ਯਸ਼ ਵਾਲੇ ਵਿੱਦਿਆ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਧਨੀ ਕੋਮਲ ਸਾਧੂ ਸਨ।21

ਉਹ ਅਵਧਿ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ, ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਆਏ।31

ਉਸ ਨਗਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਤਿੰਦੁਕ ਨਾਮ ਬਗੀਚਾ ਸੀ। ਉਥੇ ਉਹ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਰਹਿਤ ਮਕਾਨ ਤੇ ਆਸਨ ਲੈ ਕੇ ਠਹਿਰ ਗਏ।41

ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਗਵਾਨ ਵਰਧਮਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਭ੍ਰਮਣ (ਘੁੰਮ) ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਤੀਰਥ ਕੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਜਿਨ (ਜੇਤੂ) ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ।51

ਲੋਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਗੌਤਮ ਨਾਮੀ ਸ਼ਿਸ਼ ਸਨ। ਉਹ ਮਹਾਨ ਯਸ਼ ਵਾਲੇ ਭਗਵਾਨ ਵਿੱਦਿਆ ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਧਨੀ ਸਨ।6

ਉਹ (ਗੌਤਮ) ਬਾਰਾਂ ਅੰਗਾਂ (ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ) ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਅਤੇ ਬੁੱਧ (ਤੱਤਵ ਗਿਆਨੀ) ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ

ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਵੀ ਸ਼੍ਰਾਵਸਤੀ ਵਿਚ ਆ ਗਏ।7।

ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੋਸ਼ਟਕ ਨਾਮਕ ਬਾਗ ਸੀ। ਉਥੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਰਹਿਤ ਮਕਾਨ ਤੇ ਆਸਨ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਠਹਿਰ ਗਏ।8।

ਕੁਮਾਰ ਕੇਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਯਸ਼ ਵਾਲੇ ਗੌਤਮ, ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਲੀਨ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਸਨ।9।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਸੰਜਮੀ, ਤਪੱਸਵੀ, ਗੁਣਵਾਨ ਤੇ ਛੇ ਕਾਈਆਂ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਸਨ।10।

ਇਹ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ? ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ? ਸਾਡੀ ਆਚਾਰ ਪਰੰਪਰਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ? ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ?।11।

ਮਹਾਮੁਨੀ ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ ਨੇ ਚਤੁਰਯਾਮ (ਚਾਰਨਿਯਮਾਂ ਵਾਲੇ) ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।12।

ਅਚੇਲਕ (ਵਸਤਰ ਰਹਿਤ) ਜੋ ਧਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਸਚੇਲਕ (ਵਸਤਰ ਸਹਿਤ) ਜੋ ਧਰਮ ਹੈ, ਇਕ ਹੀ ਕਾਰਜ ਲਈ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਦੋਹੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਭੇਦ ਕਿਉਂ ਹੈ।13।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇਸ਼ੀਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਗੌਤਮਮੁਨੀ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ।14।

ਵਿਨੈ ਧਰਮ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਗੌਤਮਮੁਨੀ ਜੇਠੇ (ਵੱਡੇ) ਕੁੱਲ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਮੰਡਲ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਦੁਕ ਵਣ ਵਿਚ ਪਧਾਰੇ (ਜਿੱਥੇ

ਕੇਸ਼ੀਕੁਮਾਰ ਮੁਨੀ ਠਹਿਰੇ ਸਨ)।15।

ਗੌਤਮ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਕੇਸ਼ੀਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰਮਣ ਨੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਰਅਸਰ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ।16।

ਉਸ ਵਣ ਵਿਚ ਜੋ ਪ੍ਰਾਸ਼ਕ (ਜੀਵ ਰਹਿਤ) ਪਲਾਲ (ਪਰਾਲੀ) ਕੁਸ਼ਾ ਅਤੇ ਘਾਹ ਆਦਿ ਸਨ, ਉਹ ਗੌਤਮ ਸਵਾਮੀ ਦੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।17।

ਕੇਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਯਸ਼ (ਕੀਰਤੀ) ਵਾਲੇ ਗੌਤਮ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੋਭਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੰਦ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।18।

ਉਸ ਵਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਖੰਡੀ ਅਤੇ ਉਤਾਵਲੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਰਥ ਸੁਨਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ।19।

ਦੇਵ, ਦਾਨਵ, ਗੰਧਰਵ, ਯਕਸ਼, ਰਾਖਸ਼, ਕਿੰਨਰ ਅਤੇ ਅਦਿੱਖ ਭੂਤ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਉਸ ਵਣ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ।20।

ਕੇਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ ਮੁਨੀ ਗੌਤਮ ਸਵਾਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, "ਹੇ ਮਹਾਭਾਗ (ਅਨੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ) ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ। ਕੇਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਖਣ ਤੇ ਗੌਤਮ ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਹਾ।21।

"ਹੇ ਭਗਵਾਨ ! ਆਪ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁੱਛੋ।" ਇਹ ਗੱਲ ਗੰਧਰ ਗੌਤਮ ਨੇ ਕੇਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਖੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਤੇ ਕੇਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਗੰਧਰ ਗੌਤਮ ਸਵਾਮੀ ਤੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੁੱਛਿਆ।22।